

*Patvirtinta Tarybos
2012 m. sausio 12 d.*

POZICIJA

2012 m. sausio 12 d.

Vilnius

DĖL MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO KOREKCIJŲ KONSTITUCINGUMO ATŽVILGIU

Lietuvos studentų sąjunga (toliau – Sąjunga), aktyviai dalyvaudama Lietuvos aukštojo mokslo pertvarkoje ir siekdama įmanomai geriausių sąlygų studentams, reiškia savo poziciją dėl privalomų Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimų atsižvelgiant į Konstitucinio teismo išaiškinimą. Kartu Sąjunga akcentuoja būtinybę užtikrinti aukštojo mokslo pertvarkos tęstinumą tobulinant sistemą nuosekliai, bet ne imantis radikalių, nepamatuotų, situaciją iš esmės keičiančių skubotų sprendimų. Sprendžiant dėl bet kokių teisinio reguliavimo pokyčių pertvarkos eigoje Sąjunga nuosekliai pasisako už suinteresuotų šalių – ypač studentų atstovų – įtraukimą. Ši Sąjungos pozicija apima tokius pagrindinius aspektus: įstatymu įtvirtintą studentų rotaciją (I), valstybinių aukštųjų mokyklų valdymą (II), studijų nevalstybinėse aukštosiose mokyklose finansavimą (III).

I. Dėl įstatyme įtvirtintos studentų rotacijos

Atsižvelgdami į tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 2011 m. gruodžio 22 d. nutarime „Dėl Mokslo ir studijų įstatymo“ konstatuota, kad „Mokslo ir studijų įstatymo 70 straipsnio 7 dalis tiek, kiek <...> laikotarpis yra dveji studijų metai arba pusė studijų programos, jeigu studijos yra iššęstinės, prieštarauja Konstitucijos 41 straipsnio 3 dalies nuostatai <...>, konstituciniam teisinės valstybės principui“ siūlome minėtą terminą koreguoti, MSĮ įtvirtinant nuostatą dėl I pakopos studentų pagrindinės akademinės pasiekimų patikros, su kuria siejamas valstybės skirto finansavimo išlaikymas arba praradimas, akademinį metų pabaigoje.

LIETUVOS STUDENTŲ SAJUNGA

LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

Siūlymą valstybės skirto finansavimo išlaikymą arba praradimą rotacijos būdu gerai besimokantiems I pakopos studentams sieti su akademinėmis pasiekimų patikra (jos rezultatų suvestine) akademinėse metų pabaigoje, laikant šią patikrą pagrindine, teikiame dėl šių priežasčių:

- aukštųjų mokyklų studijų organizavimo tvarka Lietuvoje nėra vienoda. Aukštojo mokslo internacionalizacijos procesai lemia tai, jog vyravęs studijų organizavimo modelis, grįstas studijų laikotarpio skirstymu semestrais, kinta - studijos imtos organizuoti moduliais, ciklais. Pažymėtina, jog studijų organizavimo formų, studijų intensyvumo matavimo bei studijų proceso išdėstymo laiko juostoje būdų evoliucija - nuolatinis procesas. Studentų akademinėse pasiekimų pagrindinę patikrą griežtai siejant su kuria nors viena vyraujančia studijų organizavimo forma, pvz. semestrine, galimai būtų pakenkta minėtai studijų sistemos plėtrai, į studentus orientuotų studijų principui studijų lankstumo aspektu. Dėl viso to manytina, jog „akademinėse metų pabaiga“ – priimtinausia akademinėse pasiekimų vertinimo rezultatams sieti su galimu valstybės finansavimo I pakopos studentams išlaikymu ar praradimu; (kursas – perkeltas į kitą kursą)
- atlikta studentų nuomonių tyrimo analizė parodė, kad optimaliausias įstatyminės rotacijos terminas studentams (valstybės finansuojamiems ir valstybės nefinansuojamiems) - kas metus;
- akademinėse metų terminas priimtinesnis egzaminų (galutinių atsiskaitymų) psichologinės įtampos požiūriu. Taikant šį terminą nėra pernelyg sureikšminamas pavienių ar pakankamai dažnai vykstančių akademinėse pasiekimų vertinimų – patikrinimų vaidmuo studento studijų finansavimui. Terminas atviresnis studentų (ypač tų, kurie studijuoja iškart po bendrojo lavinimo mokyklos baigimo) poreikiui adaptuotis naujoje aplinkoje. Šiame procese patiriami sunkumai, taikant šį terminą, netampa lemtingais studento finansavimą lemiančiais veiksniais;
- akademinėse metų terminas patrauklesnis galimų studentų finansinių išsipareigojimų požiūriu. Valdyti ir planuoti finansus paprasčiau, kai padėties kaita nėra itin dažna;

Nors aptariamame nutarime Konstitucinis teismas dėl II pakopos studentų rotacijos nepasisakė, akcentuojame poreikį tikslinti MSI aiškiai įtvirtinant nuostatą, jog *II pakopoje studijuojantiems rotacija (specialioji atitiktis įstatyme įtvirtintiems gero mokymosi*

kriterijams patikra) netaikoma. Siūlymą grindžiame tuo, kad būtent šiuo klausimu aukštųjų mokyklų veiksmi II pakopos studentų atžvilgiu skiriasi, - dalis, remdamosi MSĮ, II pakopoje rotacijos nevykdo, dalis – vykde (vykdo). Studentų sąjunga jau buvo atkreipusi dėmesį į situaciją tuometiniame Vilniaus pedagoginiame universitete (dabar – Lietuvos edukologijos universitetas) ir Klaipėdos universitete.

II. Dėl valstybinių aukštųjų mokyklų valdymo

Atsižvelgdami į tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 2011 m. gruodžio 22 d. nutarimo „Dėl Mokslo ir studijų įstatymo“, motyvuojamojoje dalyje pažymėta, kad „<...> valstybinės aukštosios mokyklos akademinė bendruomenė neturi lemiamos įtakos sudarant šios aukštosios mokyklos tarybą kaip kolegialų valdymo organą <...>“ bei tai, kad „<...> valstybinės aukštosios mokyklos akademinė bendruomenė neturi lemiamos įtakos tarybos sprendimams <...>“ (nutarimo VII dalies 3.2.4 p.), siūlome koreguoti MSĮ 20 straipsnio 3 dalies nuostatą studentų deleguojamų atstovų proporciją priderinant prie studentų deleguojamų atstovų į Senatą (valstybinių kolegijų atveju – Akademinę tarybą), t.y. *įtvirtinant Taryboje ne mažiau kaip du narius, skiriamus valstybinės aukštosios mokyklos studentų atstovybės (jei jos nėra, visuotinio studentų susirinkimo – Konferencijos).*

Taip pat siūlome keisti išorinių narių į Tarybas skyrimo tvarką - priimti sprendimą dėl šių narių paskyrimo siūlome į atitinkamo valdingus įgalinimus turinčio subjekto sudėtį įtraukus Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų atstovybių sąjungos (sąjungų) atstovus.

III. Dėl studijų nevalstybinėse aukštosiose mokyklose finansavimo

Atsižvelgdami į tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 2011 m. gruodžio 22 d. nutarimo „Dėl Mokslo ir studijų įstatymo“, motyvuojamojoje dalyje (XVI dalies 4.8 punktą) pažymėta, kad „<...> nevalstybinėms aukštosioms mokykloms valstybės finansuojamos studijų vietos gali atitekti tik tais atvejais, kai tam tikrų sričių (krypčių) specialistai dėl objektyvių aplinkybių negali būti parengti valstybinėse aukštosiose mokyklose“, siūlome nustatyti (detalizuoti) KT nutarime minimas „objektyvias aplinkybes“ kokybiniais ir kiekybiniais

LIETUVOS STUDENTŲ SAJUNGA

LITHUANIAN NATIONAL UNION OF STUDENTS

parametrais. Toks kokybės standartas, manytina, galėtų būti pagrindas nustatyti valstybės finansuojamas studijų vietas nevalstybinėse aukštosiose mokyklose.

Prezidentas

Dainius Dikšaitis

Adresas:
A.Vivulskio g. 36,
LT-03114, Vilnius
Lietuva

Tel.: (5) 268 53 30, 268 53 31
Faks.: (5) 261 17 97
El. paštas: info@lss.lt
www.lss.lt

Įm.kodas : 190739547
PVM kodas: LT907395410
A/s Nr.: 60000274725
AB SEB bankas; Banko kodas: 70440